

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Komise pro doporučování odrůd hrachu polního a sóje

SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD 2023

HRÁCH POLNÍ JARNÍ

V České republice, obdobně jako v jiných zemích Evropské unie, jsou vytvářeny Seznamy doporučených odrůd hlavních polních plodin, jejichž cílem je:

- usnadnit orientaci uživatelů v širokém sortimentu nabízených odrůd,
- poskytnout pěstitelům i zpracovatelům objektivní a nezávislé informace o odrůdách,
- umožnit pěstitelům minimalizovat rizika ztrát související s odrůdovými vlastnostmi.

V čem se Seznam odporučených odrůd liší od obdobných přehledů odrůd:

- **široká síť pokusných míst**, kdy jsou každoročně zakládány pokusy s hrachem polním na 13 lokalitách ÚKZÚZ a spolupracujících privátních subjektů,
- **odborné a metodické vedení pokusů**, které spočívá ve výsevu odrůd ve 3 opakováních, průběžném hodnocení stavu porostu a kvality ošetření během vegetace, přičemž poškozené pokusy jsou z hodnocení vyřazeny,
- **víceleté hodnocení** (minimum 3 roky) umožňující vyhodnotit ročníkovou stabilitu výnosu a dalších důležitých agronomických a kvalitativních vlastností,
- **přímé srovnání odrůd** v jednom pokusu, které umožní eliminovat vliv předplodiny, hnojení, chemického ošetření a abiotických stresových faktorů,
- **jednotná a srozumitelná stupnice** pro hodnocení vlastností všech zkoušených odrůd,
- **objektivnost a nezávislost výsledků**.

Jak se odrůda do zkoušeného sortimentu dostane:

- základní podmínkou je **registrace odrůdy v ČR**,
- po úspěšném ukončení registračních zkoušek může **udržovatel** nebo **zmocněný zástupce** podat **žádost o zařazení odrůdy** do zkoušek pro Seznam doporučených odrůd.

Kategorie doporučení:

- **předběžně doporučené (PD)** - nově zařazené odrůdy s nejméně tříletými výsledky zkoušení,
- **doporučené (D)** - odrůdy splňující kritéria pro doporučení zkoušené nejméně čtyři roky,
- **ostatní (O)** - odrůdy nesplňující některé z kritérií pro doporučení.

Výchozími kritérii pro hodnocení odrůd jsou **výnos semene, odolnost proti poléhání, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob, obsah dusíkatých látek a aktivita trypsin inhibitoru.**

Podrobné informace jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ (www.ukzuz.cz), nebo v publikaci **SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD**, která je každoročně v jarním období vydávána.

ABARTH^{CPG}

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Odolnost proti napadení padlím hrachu.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene, nízký výnos dusíkatých látek.
Udržovatel: Limagrain Europe S.A.S., Francie
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

ASTRONAUTE^{CPG}

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene.
Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: RAGT 2n, Francie
Zástupce v ČR: SAATEN - UNION CZ s.r.o.

AUDIT^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: Limagrain Nederland B.V., Nizozemsko
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

AVATAR^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Velmi nízká aktivita trypsin inhibitoru.
Pěstitelská rizika: Menší odolnost proti poléhání před sklizní.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

BOXER^{CPG}

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene v první zkušební oblasti.
Udržovatel: Limagrain Europe S.A.S., Francie
Zástupce v ČR: Limagrain Česká republika, s.r.o.

ESO^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

GAMBIT^{PO}

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Velmi nízká aktivita trypsin inhibitoru.
Pěstitelská rizika: Menší odolnost proti poléhání před sklizní.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

IMPULS^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná zelenosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Rychlost počátečního růstu, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.
Pěstitelská rizika: Nízký výnos semene.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

LUMP^{CPG}

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
Udržovatel: SELGEN, a.s.

OSTINATO CPG

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti.
Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
 Udržovatel: RAGT 2n, Francie
 Zástupce v ČR: SAATEN - UNION CZ s.r.o.

SAXON PO

DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno válcovitého tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene ve druhé zkušební oblasti.
Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
 Udržovatel: SELGEN, a.s.

TRENDY CPG

DOPORUČENÁ

Poloraná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
 Udržovatel: SELGEN, a.s.

ATOLL CPA

PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ

Středně raná zelenosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Vysoký výnos semene v první zkušební oblasti, odolnost proti napadení komplexem kořenových chorob.
Pěstitelská rizika: Nízký obsah dusíkatých látek.
 Udržovatel: SELGEN, a.s.

PROTIN CPA

PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÁ

Středně raná žlutosemenná odrůda, semeno oválného tvaru.

Přednosti: Středně vysoká odolnost proti poléhání před sklizní, vysoký obsah dusíkatých látek.
Pěstitelská rizika: Výrazná nemá.
 Udržovatel: SELGEN, a.s.

PO - udělena ochranná práva k odrůdě podle zákona č. 408/2000 Sb.
 CPG - udělena odrůdová práva Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)
 CPA - podána žádost o udělení odrůdových práv Společenství (nařízení Rady (ES) 2100/94)

Výnos semene dle lokalit (ÚKZÚZ, 2019-2022)

Stanice	Čáslav	Domaníněk *	Hradec nad Svitavou	Chlumec n. Cidl.	Chřovice	Jaroměřice	Lužany	Pusté Jakartice *	Staňkov *	Šumperk *	Uherský Ostroh	Věrovany *
Rok	19-21	19, 22	19, 21-22	20-22	19-22	19-22	19-21	21-22	20-21	19, 22	19, 21-22	21-22
Abarth	91	101	99	92	98	95	87	100	85	85	99	97
Astronaute	105	104	105	105	104	104	92	105	112	114	104	105
Audit	105	102	106	99	96	98	99	98	100	97	98	106
Avatar	102	103	102	96	93	100	105	101	99	99	104	106
Boxer	102	107	100	90	93	97	92	97	94	107	90	95
Eso	98	93	101	97	97	103	102	104	98	95	104	96
Gambit	104	101	104	99	95	96	110	101	86	102	99	102
Impuls	96	93	91	95	95	88	104	92	90	92	92	98
Lump	101	110	103	103	104	105	102	98	100	98	100	101
Ostinato	111	106 ^x	99	106	101	100	78 ^x	107	103	118 ^x	99	105
Saxon	97	110	111	101	98	107	114	117	92	120	105	105
Trendy	97	110	98	103	97	97	106	107	103	107	99	101
Atoll	111	102 ^x	101 ^x	103 ^x	96	92	-	107	104	101 ^x	108	106
Protin	105	96 ^x	102 ^x	94 ^x	98	97	-	104	103	103 ^x	100	90
Průměr v t.ha ⁻¹	5,77	4,88	5,37	4,00	5,59	5,36	4,51	4,18	6,48	4,47	4,33	5,50
MD 0.05 v %	9	13	13	11	9	9	15	14	17	34	7	16

Průměr standardních odrůd Audit, Impuls, Astronaute, Eso.

* Menší počet dat, výsledky pouze ze dvou ročníků

x Pouze jednoleté výsledky

Významné hospodářské vlastnosti odrůd hrachu polního jarního (ÚKZÚZ, 2019-2022)

Kategorie doporučení		Doporučené												PD	
	100 % v t.ha ⁻¹	Abarth	Astronaute	Audit	Avatar	Boxer	Eso	Gambit	Impuls	Lump	Ostinato	Saxon	Trendy	Atoll *	Protin *
Výnos semene 2019-2022 v % přepočtený na průměr standardních odrůd Audit, Impuls, Astronaute, Eso															
Výnos semene 2019-2022 v % dle oblastí:															
1. oblast	4,87	95	106	100	100	95	98	99	94	102	106	101	99	106	98
2. oblast	5,10	93	105	100	102	98	100	100	92	103	103	108	103	100	101
Agromická charakteristika:															
Růstový typ		SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL	SL
Barva semene		ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	Z	ŽL	ŽL	ŽL	ŽL	Z	ŽL
Tvar semene		OVA	VAL	OVA	VAL	VAL	OVA	OVA	VAL	VAL	VAL	VAL	OVA	OVA	OVA
Rychlost počátečního růstu (9-1)		7	7,5	8	8	8	8	8	9	8	7	8	8	8	8
Zralost - rozdíl od odrůdy Lump ve dnech		-1	0	1	0	0	1	0	1	113	0	0	-1	1	1
Délka rostlin (cm)		85	90	99	104	91	99	104	96	93	90	93	89	107	94
Odolnost proti poléhání před sklizní (9-1)		6	6	6	5	7	6	5	6	6	6,5	6	6	6	7
Hmotnost tisíce zrn (g)		238	256	250	262	260	241	266	259	230	232	220	244	235	296
Odolnost proti chorobám (9-1):															
Komplex kořenových chorob		5,5	7	7	7	6	7	7	8	7	7	7	6	8	7
Plíseň hrachu		7	7	6,5	7	7	8	7	7	7	8	7	6,5	7	8
Mykoforelová hnědá strupovitost hrachu		6,5	6	7	6	7	6	6	6,5	6	6	5,5	6	7	6
Komplex viróz		6	7	7	7,5	6	7	7	7,5	7	7	7	7	8	7
Kvalita semene 2019-2021:															
Výnos dusíkatých látek (%)	0,969	89	105	102	105	101	97	104	98	100	102	106	101	98	108
Obsah dusíkatých látek (%)		22,5	23,2	23,6	23,8	23,9	22,8	23,8	23,6	22,4	22,5	23,3	22,9	22,1	24,5
Obsah škrobu (%)		52,0	51,4	51,1	51,0	50,5	51,0	51,0	50,1	51,1	51,9	50,9	51,1	51,6	50,5
Aktivita trypsin-inhibitoru (TiU)		4,2	3,7	3,7	2,7	4,3	4,0	3,2	4,0	4,2	5,2	4,0	4,6	4,2	4,7
Barevná vyrovnanost semen (%)		97	96	95	95	96	95	96	96	98	98	94	98	94	96
Přihlášené množitelské plochy 2022 (E+C1;%)		2,0	17,4	7,7	6,2	1,9	18,7	4,8	2,5	6,3	1,8	7,2	-	-	-
Rok registrace:		2013	2014	2010	2018	2015	2012	2011	2014	2016	2021	2019	2016	2022	2022

1. oblast: Čáslav, Dobřichovice, Chlumecko n. Cidl., Chrlice, Uherský Ostroh, Věrovany
 2. oblast: Domanínec, Hradec nad Svitavou, Jaroměřice, Lužany, Pusté Jakartice, Staňkov, Šumperk

* Nově registrovaná odrůda (menší počet dat)

**Přednost
Riziko**

Kategorie rozmnožovacího materiálu: E - Elita, C1 - certifikované osivo.
 Bodové hodnocení: 9 = nepoléhavá, odolná proti napadení 1 = zcela poléhavá, zcela napadána chorobami

Barva semene:
 ŽL = žlutosemenné odrůdy
 Z = zelenosemenné odrůdy
 Tvar semene:
 VAL = válcovitý
 OVA = oválný